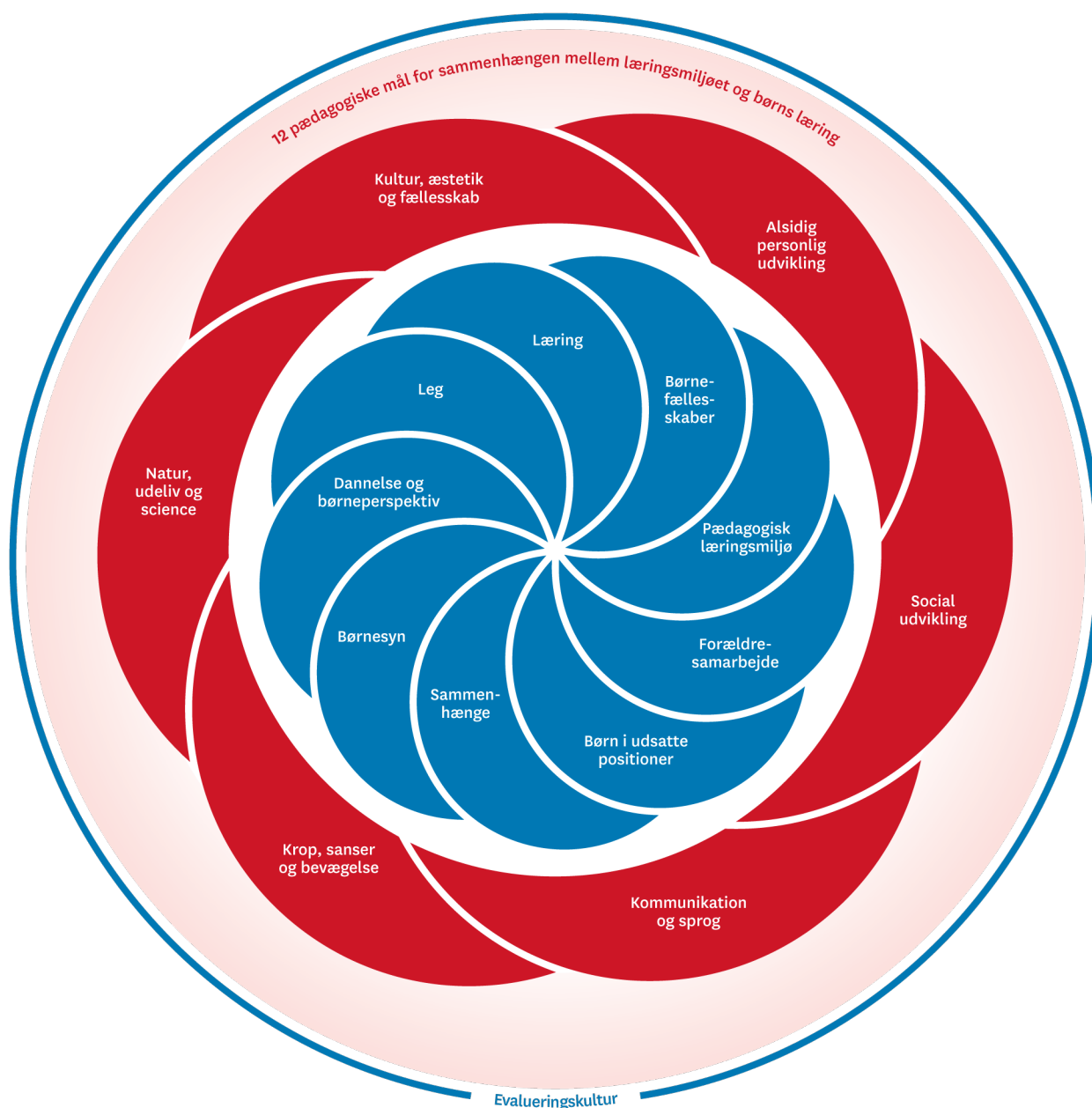

Pædagogisk læreplan for Vipperød Børnegård 2024/25

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Vipperød Børnegård er delt i 4 afdelinger. Vuggestuen med 4 stuer (børn 0-3 år) i to huse samt børnehaven med 5 stuer (børn ca. 3-5 år) fordelt på to huse.

Børnegruppens sammensætning består af børn med flere forskellige kulturelle baggrunde, derfor er det relevant for os at arbejde med, og være nysgerrige på verdens forskellige lande og kulturer, hvordan man kan gøre ting på forskellige måder, og ikke mindst i samarbejde med køkkenet at have fokus på forskellige madkulturer. Hos os skal der ikke bare være plads til alle – alle skal opleve at være en del af fællesskabet. Derfor søger vi hele tiden efter deltagelsesmuligheder for børnene.

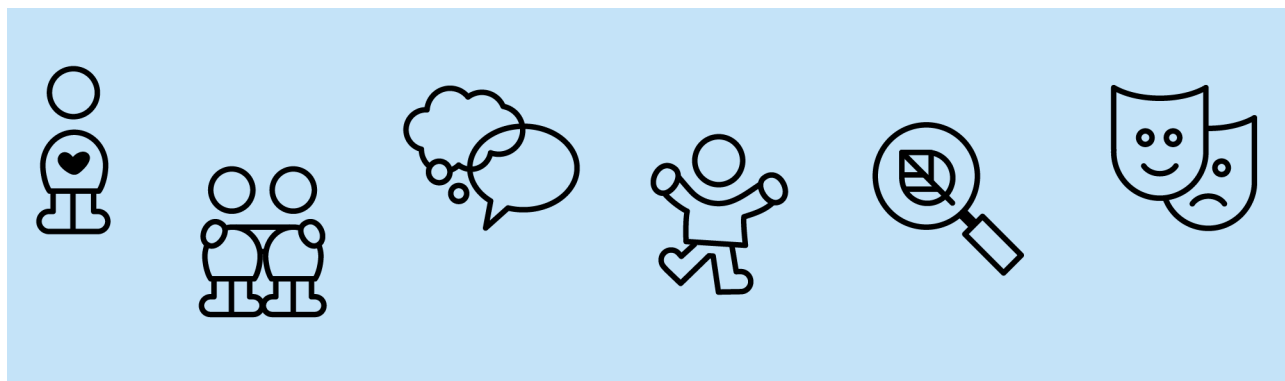
Vi ligger i et naturskønt område med kort afstand til skov og marker eller en kort cykeltur til Tempelkrogen – en lille naturperle i bunden af Isefjorden. Vi har en fantastisk legeplads, som vi sætter stor pris på året rundt. Her er klatretræer, små og store bakker, gemmesteder og legekroge, "højt til loftet" og god plads til at alle kan udfolde sig motorisk, nysgerrigt, glædeligt, legende og ikke mindst sammen i et udviklende fællesskab.

Vi er på legepladsen hver dag. Måske tændes der bål i vores bålhus, hvor vi også har mulighed for at lave mad efter aftale med køkkenet. Men vi vil også gerne ud i verden. Derfor har vi klapvogne og elcykler til de mindste mens de større børn kommer omkring på egne ben rundt i lokalområdet. Måske går turen ned til spejderhytten, skolen, legepladsen tæt på hjemmet. Jo, vi kommer omkring og går også gerne på opdagelse i "hvem bor hvor", når lokalområdet udforskes. Vi lægger vægt på børnenes viden om sig selv og hinanden.

Vi kan også finde på at tage de større børn med på længere ture til blandt andet Holbæk, hvor vi kan udforske museet, biblioteket eller blot lære en masse omkring det at begå sig i trafikken.

Derudover sætter vi stor pris på at samarbejde med vores lokalområde, vi har derfor et tæt samarbejde med skolen hvor vi laver arrangementer på kryds og tværs, vi låner spejdernes faciliteter, samarbejder med lokale foreninger – f.eks. pynter børnene juletræet i hallen, som idrætsforeningen har gjort klar.

I Vipperød Børnegård har vi frokostordning – hele dagen. Og selv om de praktiske gøremål som f.eks. frokost, ikke skal optage al vores tid, så sætter vi pris på hverdagen og det fællesskab vi kan opbygge, når vi er fælles om f.eks. måltiderne. Også her handler det for os om deltagelse og fællesskab. Det er bl.a. i de daglige rutiner og gøremål, at den pædagogiske kvalitet skal skinne igennem. Ligeledes sætter vi stor pris på at benytte frokosten til at få skabt små rum hvor alle børn har mulighed for en fokuseret pædagogisk indsats til at styrke blandt andet sprog, sociale kompetencer og ikke mindst samspillet med de andre. Vi ser ikke daglige rutiner som en sur pligt, men derimod som en del af de pædagogiske læringsrum hvor børnene kan være deltagende, nysgerrige og med til at forme hverdagen.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn:

Alle børn har værdi og er vigtige i sig selv og i fællesskabet. Alle børn gør det bedste de kan med de ressourcer de har og i de rammer de befinder sig i. Det betyder at vi som professionelle omsorgsgivere skal være nysgerrige og indtage et anerkendende perspektiv. Vi ser os selv som "detektiver" og ikke "dommere".

Det er vores opgave at sikre gode relationer til hvert enkelt barn, men samtidig også sikre et læringsmiljø, hvor der er deltagelsesmulighed for alle børn. Alle børn har krav på at blive set, hørt og mødt af voksne, der påtager sig ansvaret for en god kommunikation, hvor det at justere sig i forhold til barnet og at lytte bliver vigtigere end at anviser og tiltale.

Det er aldrig barnet, der er problemet i en given situation. Men barnet viser os med sin adfærd, at noget er svært at håndtere. Det vil altid være den voksnes ansvar at justere sig og tilpasse situationen, så barnet kan føle sig tryk i den.

Eksempler fra hverdagen:

- Vi møder f.eks. barnet med et "godmorgen", smil, øjenkontakt og inviterende attitude. Barnet skal opleve sig set, når det ankommer til Vipperød Børnegård.
- Vi hjælper med de svære følelser som f.eks. afsked eller affekt, når noget er svært.
 - Sætter ord på barnets følelse (der blev du "ked af det", "vred", "trist" osv.)
 - Justerer os i forhold til barnet (indfølelse tonefald, roligt nervesystem, afventer at barnet er klar osv.)
 - Hjælper barnet videre, når det er klar (f.eks. til en ny aktivitet, andet fællesskab eller ændrer på rammerne, så der igen er deltagelsesmulighed.)

Et barn bliver måske ked af det. Det er nu vores opgave at møde barnet, sætte ord på følelsen (f.eks. "der blev du ked af det"), tage ansvar for en god relation og se barnets intention/initiativ/behov og understøtte barnet – trøst handler ikke bare om fravær af gråd, men om at komme godt videre og opleve at nu er alt godt igen. Dette gælder i øvrigt alle følelser. Barnet mødes og hjælpes til at være i og regulere deres følelser.

På samme måde er det vigtigt at vi ikke kommer til at underkende barnets oplevelse af situationen med udsagn som f.eks. "stop med det pjat", "der er ikke noget at græde for", "nu skal du være sød". Alle udsagn, der viser at barnet er forkert i stedet for at anerkende at barnet har det svært.

Vi hjælper barnet med at blive set af de andre børn og kan opleve sig værdifuld i fællesskabet. Det kunne være ved at sætte ord på barnets intention eller vise glæde over at barnet kommer og er med i aktiviteten.

Dannelse og børneperspektiv:

For os handler dannelse om at "blive til nogen inden man bliver til noget". Det handler om at lære sig selv at kende i den kultur man er en vigtig del af.

Vi vil gerne give børnene grundlæggende viden, værdier og normer, så de kan begå sig i verden. Det er vigtigt for os at børnene er deltagende og medskabere af den dannelsesrejse vi er på sammen. For os betyder det, at vi må tage udgangspunkt i børnenes perspektiver på det vi gør og oplever sammen.

Vi finder det vigtigt at huske på og respektere at børnene hver især har forskellige perspektiver med sig fra eget hjem og opvækst. Derfor er det vigtigt at vi i fællesskab skaber en kultur i institutionen hvor børneperspektivet er i fokus og hvorpå det altid er vigtigt at vi sammen skaber et trygt rum for udvikling og dannelse. Forudsætningen for dannelse er at blive set og hørt og ikke mindst taget alvorligt, derfor er det væsentligt at børnene finder deres tilstedeværelse betydning og meningsfuld her hos os.

Eksempler fra hverdagen:

- I vores hverdag er der plads til dage hvor vi følger børnenes initiativ og f.eks. spørger dem om de vil ud på legepladsen om formiddagen eller lege inde.
- Vi deler os op i mindre grupper sådan at børnene kan overskue gruppen og være med til at vælge hvad gruppen skal.
- Vuggestuen har morgensamlingen, hvor børnene er med til at vælge hvilke sange der bliver sunget. Det kan være ved at vælge sangen ud fra konkrete i sangkufferten eller ved at vise med fagter hvilken sang der ønskes.
- I børnehaven kan børnene indimellem være med til at stemme om hvilken ret vores køkken skal lave. Her er det flertallet der bestemmer hvilken ret der bliver ud fra valgmuligheder givet at køkkenet, dette giver en forståelse for den demokratiske proces.
- Når der skal implementeres nyt legetøj i børnehaven er børnene en stor del af processen med hvad det skal være, gennem struktureret metodiske effekter lytter vi til børnenes perspektiv og derudfra skaber vi sammen vores legemiljø.
- Når der skal laves struktureret ugeplaner i børnehaven, er børnene med til at foreslå og stemme om de rammesatte pædagogiske aktiviteter der skal foregå.

Leg:

Legen er grundlæggende for barnets udvikling og tilegnelse af verden. Det er gennem legen, at barnet udvikler forståelse og kompetencer på en meningsfuld måde. I legen styrkes barnets fantasi, identitet, kreativitet, selvfølelse og -forståelse såvel som deltagelseskompetence samt livsmestring. Den første forudsætning for at dette lykkes, er at man kan lege og derfor er det vigtigt at barnet bliver understøttet i at kunne indgå i lege med andre - såvel børn som voksne.

Legen er barnets læringssprog. Det betyder at vi hele tiden justerer vores læringsmiljø, så det vi gerne vil understøtte børnene i at udvikle og senere mestre, skal indeholde det legende element frem for "tavleundervisning". Heri indgår det undersøgende, eksperimenterende og nysgerrige element. De voksne har ikke nødvendigvis altid svaret, som skal doceres til barnet, men er nysgerrige og faciliterende, så vi bliver kloge på os selv og verden omkring os. Vi er optaget af hvordan man også kan gøre og "hvad mon der sker hvis...?"

Den voksnes tilstedeværelse i børns leg er vigtig, hvad end det er på afstand eller i samspil med børnene. De hjælper og guider børnene til at lære og forstå de sociale samspil, samtidig med at børnene selv får mulighed for at øve sig i forhandling, relationer og hinandens grænser.

Eksempler fra hverdagen:

- Vi eksperimenterer med vores legemiljøer, så de er indbydende, tematiserede og "taler" til børnene. Det er vigtigt, at der er plads til legen, at den ikke forstyrres eller forstyrer og at der er mulighed for forskellige legestemninger. Hvis en leg udvikler sig i en uheldig retning, understøtter vi indretning med pædagogik; Vi siger ikke "nej" eller "stop", men hjælper med at målrette kreativiteten. Det kan f.eks. være ved at flytte legen til et bedre sted eller skærme den fra forstyrrelser.
- Et barn kan have svært ved at indgå i sociale relationer med de andre børn, her tager den voksne udgangspunkt i barnets kompetencer og starter en leg med barnet der forudsætter noget barnet er rigtig god til. Herefter tilslutter andre børn sig hurtigt og den voksne kan hele tiden være med til at guide børnene i legen. Til sidst kan den voksne trække sig ud af legen og barnet kan nu føle sig som en givende medspiller i det sociale samspil.
- De pædagogiske aktiviteter er altid bygget op med legen i centrum, det kan f.eks. være læringen om at mestre sine følelser og lære at forstå andres. Her har pædagogen lavet et stort vendespil med udtryk for forskellige følelser, det tages med ud i naturen og børnene spiller og leger nu sammen, samtidig med at de guides og lære at forstå det egentlige formål.
- Vi benytter redskaber såsom "fri for mobberi" og andre projekter til at styrke børnenes sociale samspil, forståelse for hinanden og venskaber gennem en legende tilgang.
- "Bamseven" er med på besøg på skift hjemme hos børnene i børnehaven, her lære vi at tage ansvar for andre, og lære hvad det vil sige at skabe gode sociale kompetencer.
- Nogle gange er personalet blot fluer på væggen og klar til at støtte op om en leg, hvis behovet opstår.
- Respekt for børnenes egne lege. Det kan f.eks. betyde at en plan ændres hvis børnene leger godt og vi derfor vælger ikke at lave opbrud i deres leg blot for at gennemføre dagens planlagte aktivitet – nogle gange kan den vente.

Det kan også være, at vi ikke siger at "alle må være med", hvis nogle børn beskytter deres leg, når andre vil være med. I stedet kan vi hjælpe det tilkomne barn med at lege sig ind i legen – enten ved hjælp til at se hvad de andre leger og byde sig til med et relevant bidrag til legen eller ved at den voksne laver en parallel leg, der viser barnet hvordan man kan lege sig ind i andres lege.

Læring:

Læring sker i alle barnets vågne timer i samspil med omverdenen under forudsætning af at denne proces ikke hindres af f.eks. mistrivsel og dårlige relationer/samspil. Derfor handler det først og fremmest om, at vi forstår alle hverdagssituationer som en vigtig erfarings- og læringsarena, samt at vi sørger for at understøtte og afstemme os til barnet i situationen.

Det er vigtigere at finde svaret end at have svaret. Derfor værdsætter vi processen frem for produktet!

Læring kan finde sted udfordringen er tilpas og afstemt barnets nuværende kompetencer. Det kræver trygge/tydelige rammer og tilpassede læringsmiljøer (såvel indretning som pædagogik).

Eksempler fra hverdagen:

- Vi arbejder ud fra NUZO (nærmeste udviklingszone). Det betyder, at vi hjælper med at afstemme rammer og aktivitet, så barnet meningsfuldt kan øve sig i nye kompetencer. Læringsgabet må være tilpas – ikke for let og ikke for svært. Vi understøtter f.eks. med vores eksempel, med opmuntring eller en håndsrekning.
- Kan selv, vil selv... Det er vigtigt, at vi ikke fravriter børnene en god læringsmulighed, ved at vi voksne har for travlt og mister fokus på barnets proces og kun har målet for øje. Derfor venter vi på at barnet selv kører hæve-/sænkebordet ned, finder tøjet i garderoben, lægger sutten på plads i skabet, kommer op på højstolen eller holder ved i kanten af jakken, mens der øves med lynlås osv.

En tur på legepladsen kan f.eks. være en god læringsmulighed, hvis vi ikke har travlt med at "hælde børnene i tøjet", men i stedet giver os tid til at børnene kan øve selv og opmuntrer de hurtige til at hjælpe vennerne, der har brug for en hånd.

- Vi gør det ikke for børnene men med børnene. Børnene inddrages aktivt i borddækning, måden de selv tager maden op på tallerkenen, sætter på madvognen osv. De er også med, når aktiviteter planlægges, klargøres og gennemføres.
- Piktogrammer, konkrete og anden visuel understøttelse en vigtig del af hverdagen. Dette skaber en forudsætning for, at alle børn har mulighed for at opnå læring ved en given aktivitet som f.eks. til samling. Børn uden stor sprogforståelse eller med andre forudsætninger, der kan gøre det svært at indgå på lige fod med andre, kan hermed se fysisk hvad der bliver talt om og dermed forbinde det med aktiviteten.
- Deltagelsesmulighed handler også om hvordan vi organiserer en aktivitet. Nogle gange er samlingen for alle børn, men så er det vigtigt at alle kan være aktive på samme tid (f.eks. ved at synge, lytte eller danse). Vi er opmærksomme på at vi ikke får samlet 20 børn, der skal høre på at de voksne taler. Det er også vigtigt at aktiviteten ikke handler om at "vente på tur". Det er ikke let eller lærerigt for et lille barn at vente stille på at blive barn nr. 20, der må sige noget.

Vi har også øje for at deltagelsesmulighed handler om gruppestørrelse og udfordring. Måske giver det ikke mening at læse en historie højt til frokost, hvis børnegruppen f.eks. er fra 3 til 6 år. Så viser børnene hurtigt med evt. uro, at vi ikke har fanget dem med aktiviteten. De voksne må justere sig og tilpasse aktiviteten.

- Vi har et årshjul i institutionen som indeholder flere forskellige "emneuger" og tematiserede dage men det er processen under den pågældende dag/dage der tilsammen giver stor læring og ny erfa-

ring og opdagelser hos børnene. Det handler ikke om hvad vi laver, men hvordan vi gør det sammen.

- Børn lærer hele tiden og det er ikke nødvendigvis altid det vi tror at vi lærer dem. Derfor øver vi os hele tiden i at se på effekten af vores bestræbelser gennem barnets øjne. Vi understøtter vores arbejde med metoden "Ø-rejser" til at fokusere, samle viden, reflektere, justere praksis og implementere eller dele erfaringer om det, vi har lært.

Børnefællesskaber:

Børnefællesskaber er en vigtig forudsætning for at dannelse, leg og læring kan finde sted. Det er i fællesskabet, at identiteten udvikles og barnet eksperimenterer med at aflæse andre og afstemme sig selv i forhold til omgivelserne og forhandle aktiviteten.

Børnefællesskabet er det primære sted hvor sociale færdigheder afprøves og opøves/justeres. Derfor har alle ret til at blive hørt, tage del i og få den nødvendige hjælp til at kunne gå ind og ud af forskellige relationer.

Relationerne er altafgørende for børnenes evne til at skabe selvudvikling, selvtillid og evnen til at tilegne sig læring om sig selv og andre. Derfor er det vigtigt for os at skabe børnefællesskaber i mange forskellige former så vi sikrer at alle børn føler sig inkluderet og inddraget og som en vigtig del af både små og store fællesskaber. Det er de voksnes ansvar at sikre lige mulighed for alle børn.

Alle børn har ret til en ven og at blive set som værdifulde for fællesskabet.

Eksempler fra hverdagen:

- Her kan vi trække en tråd tilbage til tidligere og igen se på garderobesituationen - den er en oplagt mulighed for at få børnene til at føle sig som en vigtig del af et fællesskab, at de har en værdi. Man vokser når man hjælper hinanden. Det kan også være som "ugens helte", værter for serveringen til båltag osv.
- Der planlægges pædagogiske aktiviteter, hvor et aktivt tilvalg er at opdele børnegruppen, så fællesskabet bliver mindre, og børnene bedre kan overskue aktiviteten og føle sig trygge.
- I børnehaven har børnene f.eks. faste pladser til frokost. Gruppesammensætningen bygger på børnenes egne ønsker om relationer og etablerede venskaber kombineret med de voksnes tanker om et muligt børnefællesskab, der skaber lige deltagelsesmulighed for alle.

Forskelligheder italesættes som spændende og noget vi går på opdagelse i. Det kan være kulturmæssig baggrund, familieforhold (mit "hus"), opbygning af traditioner, den gode ven/fri for mobberi osv. Kendskab skaber venskab og nysgerrighed er en vigtig ingrediens, når vi vil tættere på hinanden.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Vipperød Børnegård arbejder vi hele tiden på at udvikle vores læringsmiljø, så det på bedste vis kan understøtte børnenes læring og trivsel. Vores børnegruppe og børnenes behov forandres kontinuerligt og det stiller krav om løbende udvikling og tilpasning af læringsmiljøet.

Når vi taler om læringsmiljøer, så har vi fokus på den fysiske indretning såvel som det relationelle (de voksnes pædagogiske tilgang). Og når vi skal vurdere om en ændring er påkrævet og vellykket, så vurderer vi det gennem børnenes øjne – børneperspektivet. Hvordan er det at være barn her og i denne situation?

Det fysiske kan f.eks. handle om:

- Adgang til legetøj i børnehøjde.
- Mulighed for at udforske forskellige legestemninger (ro/fordybelse såvel som fysisk udfoldelse)
- Indbydende og tematiserede legezoner.
- Æstetik – er her rart at være? Aktivt/passivt rod, ejerskab (børnenes aftryk/kreationer), form og funktion går op i en højere enhed og understøtter børnenes målrettede aktiviteter.
- Visuel understøttelse – Time-Timer, piktogrammer, dagsoverblik mv.
- Tydelige rammer og en genkendelig hverdag
- Inddragelse – kan børnene selv navigere og agere i rammerne?

Det relationelle bygger bl.a. på hvordan vi agerer pædagogisk:

- Anerkendende tilgang ("detektiv" og ikke "dommer").
- Nysgerrig og fælles undersøgende tilgang *med* børnene.

- Rolig, guidende og inviterende samvær med børnene.
- Inddragelse – vi ønsker at børnene oplever sig kompetente. Vores opgave er at lade børnene deltage og understøtte med hjælp til det, som de er på vej til at mestre. Det kan være praktiske gøremål ifm. frokost, oprydning, igangsætning af aktivitet osv. Men det kan også være i garderoben, hvor det ikke handler om at komme hurtigst muligt i tøjet, men om processen med at finde den rette påklædning og få den på. Alle situationer tilbyder udvikling, læring og mestring. Men kun når vi har fokus på processen og ikke har travlt med et bestemt (for)mål.

Vi er i gang med at uddanne flere kollegaer i ICDP for at understøtte en relationskompetent tilgang til alle børn og vi læner os ind i materialet fra KIDS, når vi har brug for at se os selv udefra og justere i læringsmiljøet.

Evaluerings:

På vores stue- og afdelingsmøder har vi fokus på effekten af læringsmiljøet. Det handler ikke om hvad vi har lavet, men om *hvordan* vi har lavet det og i hvor høj grad aktiviteten har bidraget til børnenes læring (effekt og børnesyn). Her kan jeg-fortællinger, observationer, interview/udsagn, filmklip mv. bidrage til vores viden om hvordan børnene oplever læringsmiljøet som værdifuldt for dem. Samtidig er det indsamlede empiri en væsentlig dokumentation af vores evaluering og videre process for arbejdet med det enkelte emne.

Eksempler fra vores hverdag:

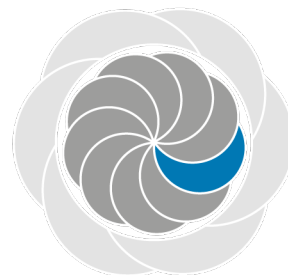
1. I vuggestuen arbejder vi med selvhjulpenhed.
2. Med NUZO i baghovedet støtter vi børnene i at prøve selv, f.eks. når tøjet skal af og på.
3. Vi opmuntrer som tidligere beskrevet også børnene til at hjælpe hinanden.
4. De større børn kan selv være med til at øse deres mad op på tallerkenen til frokost.
5. I børnehaven hjælper børnene også med at hente rullebordene med maden ind, samt deltage i praktiske gøremål, så som at tørre bordene af.
6. En fællesnævner er at børnene skal føle at de er en vigtig del af hverdagen.
7. Stuerne er indrettet med tematiserede legeområder der sikrer at legeområder med forskellige niveauer af arousal er i nærheden af hinanden. Eks. Er biler, konstruktionsleg og aktion figurer i nærheden af hinanden, derimod er alle former for rolle og læse lege indrettet i et andet rum. Således kan børnene have mange forskellige lege i gang, uden at påvirke hinanden.

Forskellige aktiviteter såsom bøger, magneter eller Lego tilbydes i uderummet, derudover tilbydes der velkendte og voksenstyret lege, så børnene har adgang til forskellige tilvalg af aktiviteter og altid har mulighed for at tage del i et fællesskab, som de kan føle sig en del af.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi arbejder ud fra et udgangspunkt om at det altid er barnets forældre, der kender det enkelte barn bedst og at alle forældre vil deres barn det bedste. Derfor sætter vi stor pris på forældresamarbejdet og det er vigtigt for os at vi i samarbejde skaber en dagligdag, der sikrer barnet tryghed og mulighed for dannelse og udvikling.

Vi tilbyder forældresamtaler mindst en gang årligt, hvor vi drøfter barnets trivsel og udvikling bl.a. med udgangspunkt i "Alle med". Vi opfordrer også forældrene til at bede om en samtale, så snart de måtte have noget at drøfte med os.

Det er vigtigt at vi i samarbejde med hjemmet får skabt sammenhæng i barnets liv. Det er lige fra aftaler om hvordan den god og tryk modtagelse sker om morgenen, om eftermiddagen eller i nogle tilfælde mellem barnets to hjem. Klare aftaler om f.eks. overlevering om eftermiddagen, kan understøtte en bedre oplevelse for barnet, hvis de voksne ikke falder i samtale omkring noget, som i virkeligheden bedre kunne klares på Aula. Barnet har måske set frem til at mor eller far kommer, og måske er der ikke plads og overskud på det tidspunkt til at de voksne skal have samtalen.

Vi opfordrer hjemmet til at styrke legerelationer mellem børnene. Det kan f.eks. være ved at foreslå legeaftaler i weekenden med et andet barn, hvor vi måske ser en begyndende relation.

I børnehaven foregår en del af samarbejde med hjemmet ved børnene på skift får fortællebamsen med hjem. Her kan forældrene understøtte barnets fortælling med billeder og små historier i bamsedagbogen. I børnehaven hjælper vi barnet med at formidle fortællingen.

Vi deler billeder af vores hverdag via AULA. Dette gør vi for at give et indblik i hverdagen, samt skabe en sammenhæng mellem hjemmet og Vipperød Børnegård. Ligeledes giver det mulighed for sprogudvikling via samtaler med børnene om deres hverdag her hos os.

Sammenhæng er også at dele oplevelser. Derfor holder vi en årlig sommerfest, fællesspisning, inviterer bedsteforældre til bedste-dag, deltager i fødselsdage eller andre invitationer fra forældrene.

Vi oplever også, at hjemmet af og til har behov for vejledning eller anden særlig opmærksomhed fra vores side. Det kan være et godt råd, men det kan også handle om at vi giver små opgaver med hjem til inspiration. Men samarbejdet kan lige så godt opstå på baggrund af barnets initiativ – f.eks. en sang man ikke kender, men ønsker at lære hjemme. En leg, en historie eller andet af betydning for barnet.

Den anden vej rundt har vi også brug for at lære barnets familie at kende. Det kan være samtaler om søskende, bedsteforældre, oplevelser mv. Bl.a. laver vi "min families hus" med billeder og artefakter, som har betydning og er gode som udgangspunkt for samtaler.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Udsathed er ikke en permanent tilstand i barnet. Det er udtryk for, at vi alle på forskellig vis under de forkerte omstændigheder bliver udfordret/truet på vores trivsel, læring mv. Derfor har vi fokus på, hvordan vi som relationskompetente voksne kan tage ansvar for, at fællesskabet er for alle og at alle børn har oplevelsen af at være en vigtig del af det fællesskab. Derfor ser vi hele tiden efter deltagelsesmuligheder.

Når vi møder børn i udsatte positioner, bliver NUZO ekstra vigtig. Vi møder børnene der hvor de er, og ikke der hvor de burde være i forhold til deres alder. Konkret betyder dette at vi gør hvad vi kan for at udfordre børnene tilpas, ikke så meget at de ikke kan leve op til det, men heller ikke så lidt at de ikke har mulighed for udvikling. Som beskrevet under samarbejdet med forældrene, så vil der blive arrangeret et UM med de relevante fagpersoner, så vi kan hjælpe barnet/familien bedst muligt på vej.

Børn i udsatte positioner behøver ikke være børn der udviklingsmæssigt er udfordret, det kan også være et barn der er ekstra sårbart i en given periode f.eks. på grund af familiære forhold, flytning, skilsmisse, eller måske er bedstevennen startet i børnehave eller skole. Her er kommunikation mellem forældrene og os vigtig, så vi sammen kan gribe barnet og bakke op om en positiv udvikling, måske er der behov for hjælp til at komme med ind i legen, eller et skød at lande på om morgenen når der siges farvel.

Det er vigtigt for os at alle børn har de optimale betingelser og vilkår de har brug for, for at indgå i fællesskabet og sikre sig læring, trivsel og dannelse. Dette kan betyde at personalet skal yde en ekstra indsats i forbindelse med forskellige behov hos barnet. Samarbejdet mellem personale, forældre og fagpersoner er derfor et vigtigt grundlag for at vi kan skabe de mest optimale betingelser for barnet.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Vi har etableret et rigtig godt samarbejde med Vipperød Skole og samarbejder ud fra et fælles årshjul. Her koordinerer vi forældremøder, fælles aktiviteter/temaer samt aftaler om besøg og lokale lån.

Vores førskolegruppe samles mindst en dag om ugen til fælles aktiviteter, der bl.a. omfatter:

- Tematiserede ture i lokalområdet eller Holbæk
- Aktiviteter på eller sammen med skole/SFO
- Middag ved bålet, hvor de står for frokost til hele børnehaven
- Samarbejde og besøg på det lokale bibliotek
- 0. klasse inviteres til børnehavens fødselsdag 1. maj
- Låner skolens faciliteter til aktiviteter for at skabe genkendelse
- Skattejagt på skolen for at skabe kendskab og tryghed
- Medarbejdere fra 0. klasse besøger storegruppen i børnehaven og inviteres til at deltage/besøge os på kolonien i foråret.

Temaerne er orienteret mod fællesskab i børnegruppen, relationskompetence og selvstændighed. I efteråret er gruppen mest orienteret mod egne aktiviteter, mens de fælles arrangementer med skolen ligger i marts og fem til sommerferien.

Personalet i storegruppen er fast for hele sæsonen således at det giver trygge rammer for både børn og forældre. Vores mål er at skabe optimale forudsætninger hos børnene, der sikrer dem en tryk overgang og gode relationelle samt sociale kompetencer for at kunne videreudvikle selvstændighed og muligheder for at være en del af samfundet.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi samarbejder med de lokale foreninger omkring udbredelse gennem formidling af opslag til forældrene, ligesom vi gerne benytter os af de lokale faciliteter. Det kan være skolens legeplads, gymnastiksal, hallens lokaler, boldbanerne, men vi har også et fint samarbejde med de lokale spejdere, som gerne udlåner deres faciliteter til os.

Vi kunne godt tænke os at udbygge samarbejdet med de lokale foreninger. Det kunne f.eks. være ved årlige eller halvårslige arrangementer arrangeret og gennemført i fællesskab med det formål at udbrede og inkludere alle børn og deres familier i de mange fine tilbud vores lokalområde tilbyder.

Vipperød Børnegård modtager legetøjsdonationer fra lokalområdet ved at skrive ud på Facebook, at penge er små og lidt legetøjshjælp kan række langt.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

For børn. Af børn. Til børn... Vipperød Børnegård er børnenes, og det skal kunne ses i omgivelserne såvel som i aktiviteterne! Børnene skal føle sig velkomne og have mulighed for at sætte deres tydelige aftryk på stedet. Det er her, de kan udfolde deres kreativitet, finde ro eller bruge kroppen på forskellig vis. Det stiller krav til de fysiske rammer og de måder vi bringer dem i anvendelse på. For børnenes skyld.

Derfor har vi fokus på:

- Aktivt vs. passivt rod (rod skaber mental uro og mistet overblik mens aktivt rod kan understøtte det vi aktuelt arbejder med). F.eks. har vi blik for hvordan oprydning ikke griber ind i børnenes lege, så de kan vende tilbage til legen de har opbygget. Det kan også være P-pladser til konstruktioner.
- Børnenes kreativitet og spor skal kunne aflæses i omgivelserne. Derfor har vi indrettet steder til udstilling og børnerelateret kommunikation i børnehøjde, som er adskilt fra kommunikation mellem voksne.
- Børnene skal have adgang til inspirerende, tematiserede og tilgængelige legezoner på alle stuer. Når pladsen er trang, må vi være kreative. Vi benytter os af fleksibelt inventar og rumdelere, for at afgrænse aktiviteter og plads til uforstyrret leg.
- Legezoner skal "tale til" børnene og samtidig give plads til fantasi og kreativitet. Det kan f.eks. være inde i dukkekrogen hvor der er mulighed for at kombinere legekøkken med dukker.
- Inde- og uderummet udsmykkes med det vi aktuelt er optaget af. Det kan være steder vi besøger for tiden, "min familie", halloween, jul, verdensuge, natur eller skraldeuge osv.
- Belysning og anvendelse af f.eks. musik skal understøtte den pædagogiske aktivitet med børnene, så det ikke bliver en forstyrrende stressfaktor eller støjkilde, der hæmmer sprogudviklingen.
- Plads til forskellige legestemninger og bredt udvalg af aktiviteter indrettes under hensyntagen til at den ene aktivitet ikke griber forstyrrende ind i en anden.
- Legetøjet har en afmærket plads, er tilgængeligt i børnehøjde og afstemt med legezone og målgruppens alder og udvikling.

Arbejdet med læringsmiljøer hænger således sammen på både det fysiske, psykiske og æstetiske plan. Vi indretter læringsmiljøer med visuel understøttelse og tydelighed overfor børnene, hvad man kan lave af aktiviteter i det pågældende område. Det er vigtigt at barnet har mulighed for udfoldelse af alle behov i vores læringsmiljøer, både et fysisk behov for at klatre, hoppe eller på anden måde være aktiv, behovet for at udforske/være nysgerrig med en science tilgang men også behovet for at læse, være kreativ eller andre rolige aktiviteter.

Vi kan opleve, at vores ambitioner overgår vores vilkår, og så må vi være kreative. Det kan være, at vi kan bygge noget selv sammen med børnene – inde eller på legepladsen – når økonomien virker som en begrænsning. Det kan også være at vi samarbejder med lokalområdet og får legetøj doneret efter opslag i den lokale Facebook gruppe.

Mens slid og økonomi har indflydelse på vores læringsmiljø, så er det samtidig også en kilde til fælles opmærksomhed med børnene. Her passer vi på det, vi har, og hjælper hinanden med at gøre det til et rart sted at være. Ødelagt legetøj skal kasseres, hvis det ikke kan repareres. Har man brug for at tegne på væggen, så finder vi et stort stykke papir vi kan male på og hænge op osv. Knækkede blyanter og udtørrede tuscher skal ligeledes kasseres – og de voksne hjælper til.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes mulighed for alsidig personlig udvikling fordi børnene har mulighed for at være nysgerrige på hinanden og fællesskabet. Stuerne er ikke aldersopdelt og hermed får børnene en unik mulighed for at tilegne sig erfaringer og udforske hinanden på tværs af køn, alder og etnicitet. Vi bestræber os på at børnene har visuelle muligheder for at være nysgerrige på menneskers udseende, forskelligheder og mangfoldighed. Vi har blandt andet billeder, tæpper og andre ting der viser børn med forskellige hudfarver, udseende og kulturelle påklædninger.

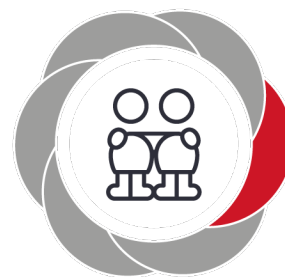
Personalet skaber pædagogiske aktiviteter som simple spil og velkendte regellege der giver børnene mulighed for at opbygge et repertoire af legemanskripter, der sikrer at de kan indgå i lege og aktiviteter fordi de kender til forudsigeligheden og reglerne i den pågældende aktivitet. Dette giver børnene selvtillid og de får en følelse af succes og mestring fordi de kan indgå i legen eller aktiviteten.

Derudover er udklædningsstøj en del af indretningen, her har børnene mulighed for at påtage sig andre roller, udforske personligheder og påtage sig muligheden for at indgå i et fællesskab med andre roller og forudsætninger end deres egen personlighed.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I vores institution understøtter læringsmiljøerne børnenes sociale kompetencer gennem en pædagogisk organiseret hverdag, med aktiviteter og støtte fra personalet der skal guide og hjælpe børnene til at forstå

deres egen og de andres roller i det sociale samspil. Gennem ugeplaner laver vi forløb der blandt andet tager udgangspunkt i vores venskaber og relationer til hinanden, det kan være forløb hvor alle børn får tildelt en "hjælpemakker", altså har alle børn muligheden for at hjælpe og støtte hinanden gennem hverdagens rutiner. Derudover kan det være forløb hvor vi lære og tilegner os viden om følelser. Hvordan kan man aflæse hinanden i forskellige situationer, hvordan reagere man selv og hvad kan vi gøre for at hjælpe os selv og vores kammerater gennem opstået situationer.

Vi laver tematiserede dage hvor vi har fokus på hinandens forskelligheder og kulturelle baggrunde. Vi taler om at alle er gode til forskellige ting, og hvorledes man kan bruge ens ressourcer til at lære fra sig, til andre. Derudover har personalet stor fokus på at alle børn er en del af et fællesskab og danner relationer til både børn og voksne gennem tæt guidning fra personalet både i den planlagte og frie leg.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sprog og kommunikation er en vigtig forudsætning for at barnet kan være i stand til både at lære, forstå og trives. Derfor er vi optaget af alle former for kommunikation, og ikke kun det talte sprog. Vi benytter os af visuel understøttelse både i børnehave og vuggestue for at sikre lige deltagelsesmulighed for alle børn uanset niveauet af verbal kommunikation. Derudover understøtter vi børnene i deres sproglige forudsætninger og benytter alle former for aktiviteter til at styrke det talte sprog.

Vi benytter mange former for kommunikation til at øve børnene i deres kompetencer, både sanglege, dialogisk læsning, hverdags aktiviteter der skaber små rum og sikre at børnene får større mulighed for at kommunikere.

Sprogstrategierne bringes i anvendelse, så vi giver tid, øver turtagning gennem dialog og åbne spørgsmål, udvider/nuancerer barnets fortælling osv. Vi har også et blik for lydmiljøet, så vi sikrer de bedste forudsætninger for at barnet også får de lydlige nuancer med.

Hvis vi f.eks. spiller billedlotteri, kan vi justere aktiviteten, så den i højere grad får et sprogudviklende sigte. Det kan vi bl.a. gøre ved at fortælle hvad der er på spillebrikken uden at vise billedet. Det kan være at vi fortæller uden at bruge ordet eller det kan være at vi lader et barn overtage rollen som "opråber". Der er mange muligheder for at få et visuelt spil som billedlotteri til at være en sprogligt udviklende aktivitet.

I tæt samarbejde med tale/høre konsulenter sikre vi at de børn, som har særlige udfordringer med sproget, sikres en særlig fokuseret indsats, der ydes af både personale, hjemmet og fagpersoner.

Vi bestræber os på at personalet er nærværende og anerkendende når barnet forsøger at kommunikere, og hjælper barnet med at gøre sig forståelig overfor de andre børn.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Det er væsentligt for børns udvikling at de lærer og udforsker verden ved at bruge og mærke deres krop. Derfor er dette læreplanstema noget vi ofte tager udgangspunkt i når vi planlægger og afvikler aktiviteter. I institutionen har børnene mulighed for at bruge, mærke og sanse deres krop både i udendørs og indendørs læringsmiljøer.

Vi arbejder med aktiviteter der tager udgangspunkt i både høj og lav arousal og lære børnene at mestre deres krop ved at veksle mellem disse og forstå hvad kroppen har brug for i forskellige situationer og tidspunkter af dagen.

Vi har blandt andet et indendørs motorikrum hvor vi tilbyder børnene planlagte såvel som fri mulighed for at udforske og mestre motoriske færdigheder. Derudover laver vi ofte motorikbaner, sanglege, bevægelseslege og andre former for kropslige eksperimenter.

Vi bestræber os på at planlægge dagen således at børnene oplever muligheden for både at bevæge sig, få pulsen op men samtidig også at få kroppen i ro og mærke muligheden for at stresse ned og minimere de højeskalerede indtryk. Dette gøres ved at tilpasse omgivelserne til de forskellige situationer, i vuggestuen tilbydes børnene et roligt og neddæmpet miljø før de skal lægges til at sove, altså afstemmes overgangen på en passende måde til den kommende situation. I børnehaven holder vi efter frokost en "hvile" situation hvor personalet enten afvikler en mindfulnesssession, læser en historie mens børnene ligger på tæpper eller på anden måde hjælper børnene til at slappe af.

Derudover forsøger vi at give børnene mulighed for at sanse og opleve indtryk ved hjælp af kroppen, ved at lave pædagogiske aktiviteter hvor de har mulighed for at røre, se, høre og smage på forskellige ting. F.eks. til samling, så børnene også får mulighed for fysisk aktivitet og ikke "blot" sidder i rundkreds med kropslig uro. Bevægelse kan også inddrages på vej i garderoben eller ud til håndvasken, hvor "opgaven" kan være at gå baglæns, hinke osv.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Natur og udeliv er en stor del af den hverdag vi tilbyder børnene. Vi bruger uderummet hver eneste dag både i vuggestue og børnehave. Det er vigtigt at børn oplever, sanser og lære at begå sig i og passe på den natur vi har omkring os.

Vi har faste båldege hvor børnene er med i alle deltagelsesprocesser lige fra at finde brænde til bålet, bygge det op og være med til at tilberede det eventuelle udbytte. Herudover lære børnene hvordan de skal begå sig omkring ilden, hvorledes de slukker den hvis noget går galt og ikke mindst hvor mange ressourcer det er muligt at skabe heraf.

Vores store legeplads og lokalområdets mange muligheder for naturoplevelser benytter vi aktivt i hverdagen. Det kan være på gåture men også at vi laver naturbingo, fund af årstidens dyr eller mange andre ting på legepladsen.

Derudover deltager vi aktivt i kampagner der handler om at samle skræl i naturen, hvor vi lære om hvorledes nedbrydningsprocessen foregår, hvad man må efterlade i naturen, samt hvad man ikke må. Vi benytter naturens mange ressourcer til at bringe ind i kreative og lærerige projekter og ikke mindst hvordan vi giver det tilbage, som vi tager fra naturen.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnene skal have adgang til samt mulighed for at udfolde sig både æstetisk og kulturelt gennem hele dagen. Vi understøtter læringsmiljøerne ved at lave inspirerende indretningsmiljøer hvor børnene har fri adgang til forskellige slags materialer og redskaber der kan understøtte deres egen fantasi og lyst til at skabe projekter.

Derudover planlægger vi aktiviteter hvor børnene har mulighed for at udfolde, sanse og benytte mange forskellige materialer til forskellige fællesprojekter. Her får de oplevelsen af at være aktivt deltagende i fællesskabet, og samtidig er netop deres bidrag helt unikt. Vi ser læringen i processen og ikke i det færdige resultat, derfor er det enkelte barns perspektiv en vigtig faktor for udviklingen af de kreative ideer.

Traditioner og kulturelle baggrunde er vigtigt for os at lære børnene omkring. Derfor benytter vi de ressourcer og muligheder vi har i børnegruppen. Vi har blandt andet hvert år en "verdens uge" hvor dagene er dedikeret til forskellige lande og kulturelle nationer. Hvilke lande vi har om, tager altid udgangspunkt i de nationer og kulturer vi har blandt den nuværende børnegruppe, og dermed kan vi benytte muligheden for at inddrage både børnene og deres familiers viden om netop det pågældende land eller den kultur de kommer fra.

Måltider er også et vigtigt samlingspunkt for børnene. Derfor inddrager vi også køkkenet i udforskning af kulturer. Det kan være at menuen står på falaffel (Ægypten), plokfiskur (Island) eller måske borscht (Ukraine). Danske traditioner som jul, påske og fastelavn involverer også vores køkken, der også altid er friske på lidt uhygge til Halloween.

Vi bestræber os på at børnene er aktivt deltagende og bliver nysgerrige på hinanden og hvordan vi integrerer forskellige kulturer og hinandens forskelligheder i et multikulturelt samfund, men også med et blik for hvor vi selv kommer fra.

Forskellighed er en styrke og ikke noget vi skal beskytte os mod. Det kan være nationale kulturforskelle, men det kan i høj grad også være i de mangfoldige familiekonstruktioner/-traditioner, som vi tager ind og omfavner.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Vi evaluerer løbende vores pædagogiske praksis, både på afdelingsmøder og personalemøder (samlet for hele Vipperød børnegård) og på stuemøderne. Over flere omgange har vi dykket ned i Børnemosaikkerne, disse er vi i gang med at etablere som en samlet evalueringskultur. Ofte har vi anvendt praksis-/jeg-fortællinger, som et redskab til at se på hvad børnene har haft af udbytte af de emner vi har arbejdet med.

Vi arbejder ud fra et fælles årshjul med aktiviteter og traditioner. Når vi tilrettelægger aktiviteterne, så gør vi det med et blik for at læring ikke sker fragmenteret. Hvis vi f.eks. skal på tur, så kigger vi på hvordan børnene lærer noget om sig selv, hinanden, udvikler sproget og får kendskab til lokalområdet og/eller årstiden. Det kan også være at vi sniger lidt "trafikundervisning" ind i samme ombæring. Når vi vurderer effekten af en aktivitet eller tradition/tema, så tager vi udgangspunkt i børnenes perspektiv. Har det været spændende, legende, inddragende og udviklende – for alle og i lige høj grad? Ø-rejsen hjælper os til at indsamle viden om den effekt vores læringsmiljø har på børnelivet i vores institution.

Når vi laver den nye ugeplan, evaluerer vi stuevis den gamle. Emnerne er overordnede og vi tager børnenes spor med i det. I praksis betyder det, at vi godt kan arbejde tematisk med krop, sanser og bevægelse, men have sociale kompetencer/relationer med som fokus, fordi det er det der lige fylder for den børnegruppe i perioden.

Det kan også være, at børnene er optaget af ællingerne oppe i gadekæret, og så tager vi den vinkel på det overordnede tema, f.eks. kan vi bevæge os som en and, rappe og baske med vores "vinger".

Et andet værktøj som vi også anvender til planlægning og evaluering er KIDS, der kan være med til at systematisere vores overvejelser. To gange årligt gennemgår stuerne børnene ud fra "Alle med", som vi også anvender i dialoger med forældrene. Det kan være hjælpe os med at få øje på evt. "blinde pletter" i vores læringsmiljø, som vi skal kigge nærmere på.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Vi evaluerer årligt den pædagogiske læreplan på et fælles møde for hele Vipperød Børnegård, inden da har vi gennemlæst den, arbejdet ud fra den på stueplan og i henholdsvis vuggestue- og børnehaveafdelingen. Børnemosaikkerne og ø-rejsen er vores fælles evaluerings værktøj.

Anbefalinger fra det pædagogiske tilsyn har ført til, at vi i perioder har haft øget fokus på særlige områder af vores læringsmiljø. Evalueringen sker gennem fælles faglig drøftelse af hvilke forandringer, vi har gennemført, samt hvilken effekt det har haft for børnene. Heri indgår fortællinger fra Ø-rejserne.